

МИНИСТЕРСТВО
НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ

Рег. № 3493 Екз. № 1

12.04.....2001 г.

*До в-н Фразе
до съставителя за
всестранен съд
18.04.2001*

ДО

КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД

НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

СТ А Н О В И Щ Е

от Емануил Йорданов - министър на вътрешните работи,
конституиран като заинтересована страна с определение
от 29 март 2001 г. по конституционно дело № 7/2001 г.

ОТНОСНО: Искане на група (54) народни представители от 38-то
Народно събрание за установяване изцяло на
противоконституционността на Закона за изменение и
допълнение на Закона за достъп до документите на бившата
Държавна сигурност, или алтернативно да се установи
противоконституционността на § 6, § 7, чл.4-г, чл.4-д, §3, чл.2,
§ 5, чл.3, ал.1, т.1, § 8, § 21, §23 и § 25 от същия закон.

УВАЖАЕМИ КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

В изпълнение на предоставената ми с определението от 29
март 2001 година по конституционно дело № 7/2001 г. възможност, като

заинтересована страна да изразя писмено становището си по искането за установяване изцяло на противоконституционността на Закона за изменение и допълнение на Закона за достъп до документите на бившата Държавна сигурност (ЗИД ЗДДБДС, обн. ДВ, бр. 24 от 13.03.2001 г.) или алтернативно да се установи противоконституционността на § 6, § 7, чл.4-г, чл.4-д, §3, чл.2, § 5, чл.3, ал.1, т.1, § 8, § 21, §23 и § 25 от същия закон, направено от група (54) народни представители от 38-то Народно събрание и в определения срок представям настоящето. Намирам доводите и аргументите в искането на групата народни представители за неоснователни по следните съображения, изложени по поредността на исканията:

1. Относно противоречието на ЗИД ЗДДБДС на чл.4, ал.1, чл.87, ал.1 и чл.88, ал.1 от Конституцията на Република България.

Считам, че изложените доводи за противоречие на ЗИД ЗДДБДС с чл.4, ал.1, чл.87, ал.1 и чл.88, ал.1 от Конституцията са необосновани. Това е така, защото самите искатели приемат, че законът е приет на две четения, но оспорват конституционното правомощие на народните представители в хода на законодателния процес да могат да внасят промени в законопроекта.

Същевременно няма конституционно изискване, а това би било и абсурдно, внесеният законопроект да бъде приет във вида, в който е постъпил. Народното събрание е законодателният орган, а не вносителят на законопроекта. Негово е правото, а и отговорността, със закон да уреди пълно всички основни обществени отношения, които се поддават на трайна уредба в материята, до която се отнася. Съвсем естествено, демократично, а и конституционносъобразно е внесените законопроекти да бъдат изменяни и допълвани в процеса на тяхното обсъждане, за да може с гласувания закон да се постигне изискването за пълнота на уредбата на съответната материя, до която се отнася.

По тези съображения намирам, че няма нарушение на законодателния процес, т.е. не е нарушено конституционното изискване, залегнало в чл.88, ал.1 от Конституцията и законът е обсъден и приет на две гласувания.

2. Относно противоречието на ЗИД ЗДДБДС на Конституцията.

Твърдението е твърде общо и не е конкретизирано, а съображенията, изложени от искателите, имат преди всичко политически, а не правен характер. Именно поради тази причина е трудно да се посочат правни доводи (контрааргументи), а още по-малко да се правят правни

изводи. Намирам това твърдение неоснователно и по следните съображения:

По буква "а" не споделям твърдението, че комисията по чл.4, ал.1 от ЗДДБДС няма да бъде един безпристрастен орган, а политически такъв. Тезата за необективност и пристрастност на членовете на тази комисия се предполага от искателите, като се изказва опасение, че мнозинството в Народното събрание ще определи петте члена от своите среди, а Министерският съвет, който е избран от това мнозинство ще назначи останалите двама членове. Обстоятелството, че за членове на комисията са избрани лица и от други парламентарни групи, както и подписването на клетвена декларация съгласно чл.4б, ал.2 от ЗДДБДС от членовете на комисията са безспорна гаранция за обективността на работата на комисията. От друга страна - обстоятелството, че законодателят е предвидил в състава на комисията да влизат лица, предложени от Народното събрание и от Министерският съвет, по своята същност не противоречи на конституцията. Не може да се отрече правото на Народното събрание, нито може то да бъде задължено какви лица да предложи за членове на комисията. Въпреки това, както посочих по-горе, членовете на комисията от квотата на народното събрание са предложени от различни парламентарни групи.

Доводът по буква "б" е също така неоснователен. Начинът на определяне на състава на комисията по чл.4г, ал.1 от ЗДДБДС е въпрос на законодателна преценка за целесъобразност и по своята същност не противоречи на който и да е текст на Конституцията, а е изцяло в правомощията на Народното събрание. Доводите, изложени от искателите, могат да имат значение при преценката за целесъобразност, но не и за конституционосъобразността. В случая тези обстоятелства са ирелевантни.

Не считам, че е в правомощията ми да тълкувам мотивите, поради които Народното събрание е взело това решение. По всяка вероятност е надделяло съображението, че съдебната власт е независима, защитава правата и законните интереси на гражданите, юридическите лица и държавата, а при осъществяване на своите функции съдиите и прокурорите се подчиняват само на закона - аргумент от чл.117, ал.1 и 2 от Конституцията, както и съображението, че президентът олицетворява единството на нацията - чл.92, ал.1 от Конституцията.

Съжденията, дали президентът, главният прокурор или председателят на Върховния касационен съд симпатизират на една или друга политическа сила, не са правни и са ирелевантни за повдигнатия спор.

Ето защо считам, че разпоредбата на чл.4г от ЗДДБДС не противоречи на чл.8 от Конституцията, нито на която и да е друга конституционна норма.

Посоченото по-горе изцяло се отнася за наведените доводи по **буква “в”** от искането, а направените съжденията, че създадените на основание чл.4д от ЗДДБДС работни групи “ще изпълняват партийни поръчения”, ще правят една субективна преценка и само “наивници” ще имат илюзия, че ще се огласява обективната истина, са необосновани.

Логично е, а правната логика е възпроизведена и в изменените и допълнени разпоредби на ЗДДБДС, такива работни групи да се създават в съответните ведомства, където се съхраняват съответните информационни фондове. В тази насока следва да се има предвид, че се касае за законово определена оценка на конкретни официални документи, изрично посочени в чл.5 от ЗДДБДС, които притежават своята законово определена материална и формална доказателствена сила по отношение на обстоятелствата, за които се отнасят, а не до свободно интерпретиране на тези обстоятелства чрез изразяване на мнения или изказвания на различни лица, публикации в средствата за масова информация и други подобни. Следва да се има предвид, че членовете на тези работни групи ще бъдат преди всичко държавни служители, които съгласно разпоредбата на чл.4 от Закона за държавния служител трябва да бъдат, а и са политически неутрални, като при изпълнение на своята служба се ръководят от закона и законосъобразните актове на органите на държавната власт и спазването и защитата на правата, законните интереси и свободите на гражданите.

Обобщавайки изложеното по точка 2 от искането за обявяване на противоречието на ЗИД ЗДДБДС на Конституцията, може да се направи извод, че се навеждат доводи и аргументи, които по-скоро целят дерогиране на разпоредбите на чл.67, ал.1 и чл. 81, ал.1 и 2 от Конституцията, отколкото установяване на противоконституционност на разпоредбите на ЗИД ЗДДБДС

3. Относно противоречието на ЗИД ЗДДБДС на чл.4, ал.2, чл.32, ал.2, чл.38 и чл.56 от Конституцията.

Считам, че изложените съображения са неоснователни. По тези въпроси Конституционният съд е бил вече сезиран и се е произнесъл с решение № 10/22.IX.1997 г. по конституционно дело № 14/1997 г., което изцяло споделям.

4. Относно противоречието на § 2 от Допълнителните разпоредби на ЗДДБДС с чл.6 от Конституцията.

Доводът, че с посочената разпоредба се ограничават конституционно гарантираните права на гражданите да бъдат избирани или назначавани на определени длъжности в държавата е несъстоятелен. Конституцията в редица свои разпоредби - чл.68, ал.1, чл.93, ал.2, чл.110 и други - изрично предвижда със закон да се регламентират дейности, които са несъвместими с положението на народен представител, президент, министър-председател, министър и т.н. Следователно конституцията не абсолютизира правата на гражданите, а напротив оправоощава Народното събрание да може със закон да обезпечи избиране или назначаване на лица, които в най-голяма степен ще отговарят на изискванията за съответната длъжност. Какви точно критерии за заемане на съответната длъжност ще установи Народното събрание е въпрос на преценка по целесъобразност, която по Конституция е предоставена изключително на самото Народно събрание. В този смисъл намирам за ирелевантен към повдигнатия спор изложеният довод от искателите.

5. Относно насочеността на ЗИД ЗДДБДС против “националното и държавно единство на България” и “националната сигурност и държавността”.

Искателите обосновават това свое твърдение с неюридическо, философско излагане на тезата си и си служат с предположения относно приложението на ЗДДБДС, по които е невъзможно да се изложат правни контрааргументи. Доколкото се сочи противоречие с две конституционни разпоредби - чл.1 и чл.9, то следва да се има предвид, че начинът, по който Народното събрание е уредило материята със ЗИД ЗДДБДС, не противоречи и на тези разпоредби на Конституцията на Република България.

Предвид изложеното, моля да оставите без уважение направените от група (54) народни представители от 38-то Народно събрание искания за установяване изцяло на противоконституционността на Закона за изменение и допълнение на Закона за достъп до документите на бившата Държавна сигурност (ЗИД ЗДДБДС, обн. ДВ, бр. 24 от 13.03.2001 г.) или алтернативно да се установи противоконституционност на § 6, § 7, чл.4-г, чл.4-д, §3, чл.2, § 5, чл.3, ал.1, т.1, § 8, § 21, §23 и § 25 от същия закон.

**МИНИСТЪР НА
ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ:**

(Емануил Йорданов)

